

TEM[®] 2014

Ekonomiska och sysselsättningsmässiga effekter av
turismen i Borås stad
inklusive åren 2010-2013

INNEHÅLL

Nyckeltal turismen i Borås stad 2014	3
Utveckling turismen i Borås stad 2014	4
Resultat turismen i Borås stad 2014	
Omsättning totalt och per kategori	6
Omsättning fördelad på branscher	7
Omsättning per kategori och bransch	8
Sysselsättning	9
Skatteintäkter	10
Övernattningar/besök	11
Nationalitetsfördelning	12
Regional omsättningsstatistik 2013	14
Presentation av RESURS	15

Denna rapport är utförd av Clas Andersson
på uppdrag av BoråsBorås TME AB
30 april 2015

© RESURS för Resor och Turism i Norden AB
STOCKHOLM • TEL 08-559 232 40 • resurs@resurs.turism.se
MALMÖ • TEL 040-692 81 20 • clas@resurs.turism.se

När rapporten citeras är vi tacksamma om källan
"RESURS" anges.

NYCKELTAL TURISMEN I BORÅS STAD 2014

- △ 571 miljoner kronor, i total turismomsättning, + 7,9 % jämfört med föregående år
- △ 486 årssysselsatta, främst inom restaurang och logi
- △ 41,2 miljoner kronor i totala skatteintäkter till kommunen
- △ 21,8 miljoner kronor i totala skatteintäkter till landstinget/regionen
- △ Restaurang omsättningsmässigt största bransch med 136,5 miljoner kronor
- △ Hotell omsättningsmässigt största enskilda kategori med cirka 211 miljoner kronor
- △ Hotell vanligaste kommersiella övernattningskategori med 67 % av samtliga kommersiella övernattningar
- △ Släkt/vänner vanligaste övernattningskategori med 62 % av samtliga övernattningar
- △ Av 300 577 utländska övernattningar i hotell, 4 vandrarhem och camping (SCB) samt i fritidshus och hos släkt/vänner (TDB) svarar släkt/vänner och fritidshus för 89,1 %
- △ Norge största nationalitet av utländska gästnätter i hotell, 4 vandrarhem och camping enligt SCB
- △ Beräknad omsättning för ovan nämnda utländsk turism är cirka 106 miljoner kronor eller 24 % i motsvarande andel av turismomsättningen

UTVECKLING TURISMEN I BORÅS STAD 2014

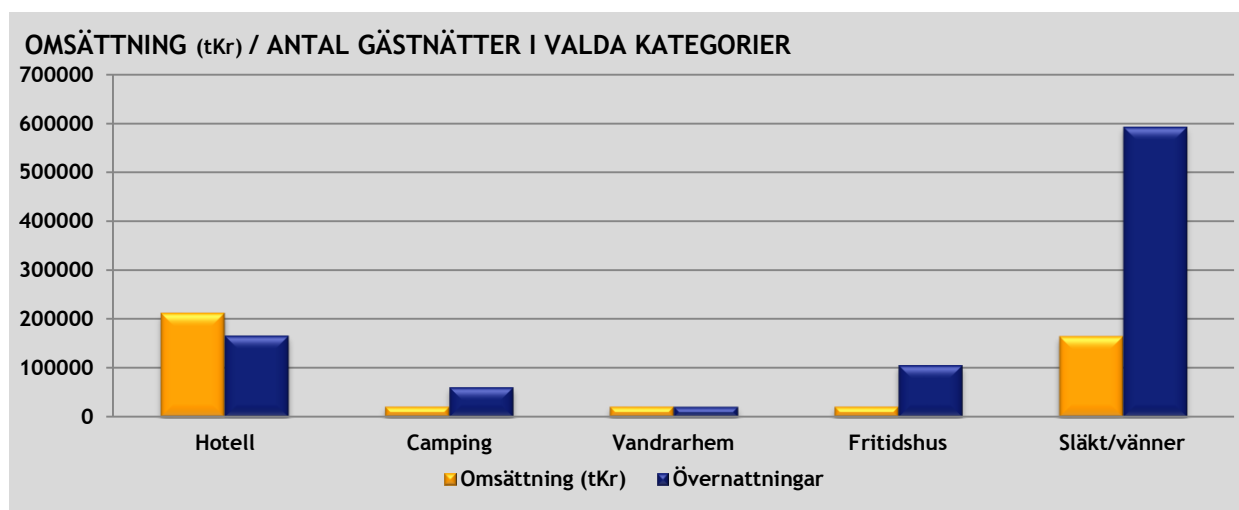
Turismomsättningen för övernattande har ökat med drygt 37 miljoner kronor 2014 jämfört med 2013.

Det totala antalet kommersiella övernattningar har ökat med drygt 5 000 gästnätter (ökningar i kategorierna camping och vandrarhem) och omsättningen har ökat med 4 miljoner kronor 2014 jämfört med 2013. Omsättningen har ökat med vardera cirka 1,9 miljoner kronor i kategorierna vandrarhem och camping vilket berör på ett ökat antal gästnätter i båda kategorierna och högre utlägg i kategorin camping.

Dagbesöken är betydande och svarar för 20 % av den totala turismomsättningen 2014. Antalet beräknade besök har ökat med 6,4 % 2014 jämfört med 2013. Av det totala antalet redovisade dagbesök 2014 uppskattas 36 % som ej kommuninvånare, d v s turister, och av dessa ingår 50 % i beräkningarna. Omsättningen har ökat med cirka 4 miljoner kronor 2014 jämfört med 2013.

Omsättningen för icke kommersiella/övriga övernattningskategorier har ökat med drygt 33 miljoner kronor 2014 jämfört med 2013. Antalet gästnätter har ökat i samtliga kategorier (fri camping, fritidshus och släkt/vänner) samt högre utlägg i kategorierna fri camping och släkt/vänner.

Släkt/vänner är den vanligaste övernattningsformen med 62 % av samtliga övernattningar medan motsvarande omsättningsandel är 37 % år 2014. De icke kommersiella övernattningsformerna, fritidshus och släkt/vänner, svarar tillsammans för 73 % av samtliga övernattningar och 42 % i motsvarande del av turismomsättningen 2014.

Antalet övernattningar hos släkt/vänner i Borås är mycket betydande medan omsättningsandelen relativt sätt inte är lika stor. Dygnsutläggerna för hotellövernattningarna är 1 268 kronor, camping 348 kronor, vandrarhem 986 kronor, fritidshus 202 kronor och släkt/vänner 277 kronor.

Hotellen är den omsättningsmässigt viktigaste kategorin med 37 % av den totala turismomsättningen och 83 % av omsättningen för samtliga kommersiella övernattningar 2014. Det är också den vanligaste kommersiella övernattningskategorin med 67 % av samtliga kommersiella övernattningar 2014. Antalet gästnätter har minskat med drygt 1 664 eller 2en procent 2014 jämfört med 2013. Hotellens kapacitetsutnyttjande 2014 beräknad på disponibel rumskapacitet enligt SCB är måndag-torsdag 63,6 % (57,6 % i hela landet) och fredag-söndag 37,4 % (44,3 % i hela landet) samt totalt 52,0 % (51,7 % i hela landet). Andelen utländska hotellgästnätter enligt SCB år 2014 är 13,4 % (23,9 % i hela landet).

Antalet genomfartsresenärer har bestämts utifrån vägstatistik och faktiskt antal attraktiva stopp (vägrestaurang/bensinstationer) längs med större vägar/genomfartsleder. Merparten av omsättningen hamnar i transport- (bensin) och restaurangbranschen. För att kunna ange en mer precis nivå av omfattningen krävs dock lokala undersökningar. Enligt regional handelsstatistik från SCB 2014 (se sidan 14) är bensinomsättningen i Borås kommun lägre än riksnittet.

Omsättningen i "Butiker, varuhus, stormarknader med brett sortiment" (dagligvaruhandel/livsmedel) och "Butiker för övriga hushållsvaror" (sällanköpshandel/shopping) är över riksnittet, totalt cirka 110,1 miljoner kronor exklusive moms enligt SCB 2014 (en markant minskning jämfört med tidigare år). I föreliggande beräkningar (TEM) ingår dock inte den regionala shoppingen, d v s konsumtion vilken ofta är kopplat till helger och inköp av kapitalvaror och besök på köpcentra av ej bofasta i kommunen. Den beräknade turismen genererar cirka 172 miljoner kronor inklusive moms i branscherna livsmedel och shopping 2014.

Fördelningen av utläggerna för kategorierna hotell, fritidshus, släkt/vänner och dagbesök är enligt en specialkörning där RESURS har indelat Sverige i "turismklasser". Även utläggnivån innefattas i de tre sistnämnda kategorierna. För hotellen används logiintäkten som hotellen rapporterar till SCB och fr.o.m. 2012 ingår en tilläggsberäkning för frukost eftersom det inte ingår i SCB:s logiintäkt och förändrade moms nivåer har inneburit en generellt tydligare särredovisning från hotellen. Fr.o.m. 2011 ingår samtliga fritidshus i beräkningarna enligt internationell turismdefinition och fr.o.m. 2012 dessutom en beräkning av antalet gästnätter i utlandsägda fritidshus. Fr.o.m. år 2013 ingår alla dagsresor i TDB och inte som tidigare år enbart dagsresor med minst 10 mil enkel resa vilket har inneburit förändringar i dagbesökens utläggsfördelning/turistkronan och framför allt utläggnivån som generellt blir lägre.

RESULTAT TURISMEN I BORÅS STAD 2014

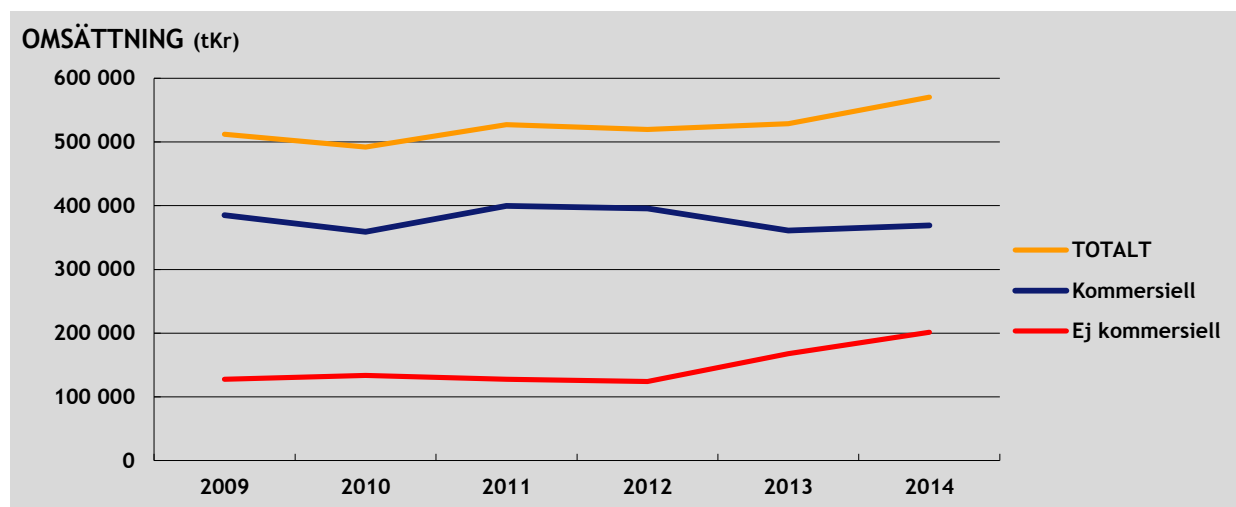
OMSÄTTNING TOTALT OCH PER KATEGORI

Kategori (tKr)

Kommersiella	2010	2011	2012	2013	2014
Hotell	195 819	224 101	228 538	210 901	211 146
Stuga/rum	1 393	998	0	0	0
Camping	25 108	27 069	26 129	19 403	21 309
Vandrarhem	15 880	15 731	24 722	19 475	21 368
Dagbesök	120 697	131 883	116 274	111 216	115 307
	358 897	399 782	395 663	360 995	369 130
Övriga					
Fri camping	2 669	2 456	2 093	2 559	2 635
Fritidshus	3 025	13 477	22 899	20 089	21 559
Släkt/vänner	116 538	99 667	86 616	132 619	164 419
Genomfartsresenärer	11 228	11 966	12 573	12 598	12 913
	133 460	127 566	124 181	167 865	201 526
TOTALT	492 357	527 348	519 845	528 860	570 656

Observera att det som anges för "Hotell" avser hotellgästernas utlägg på de sex branscher som anges på följande sida och inte vad de spenderar på hotellen. Det samma gäller övriga kategorier.

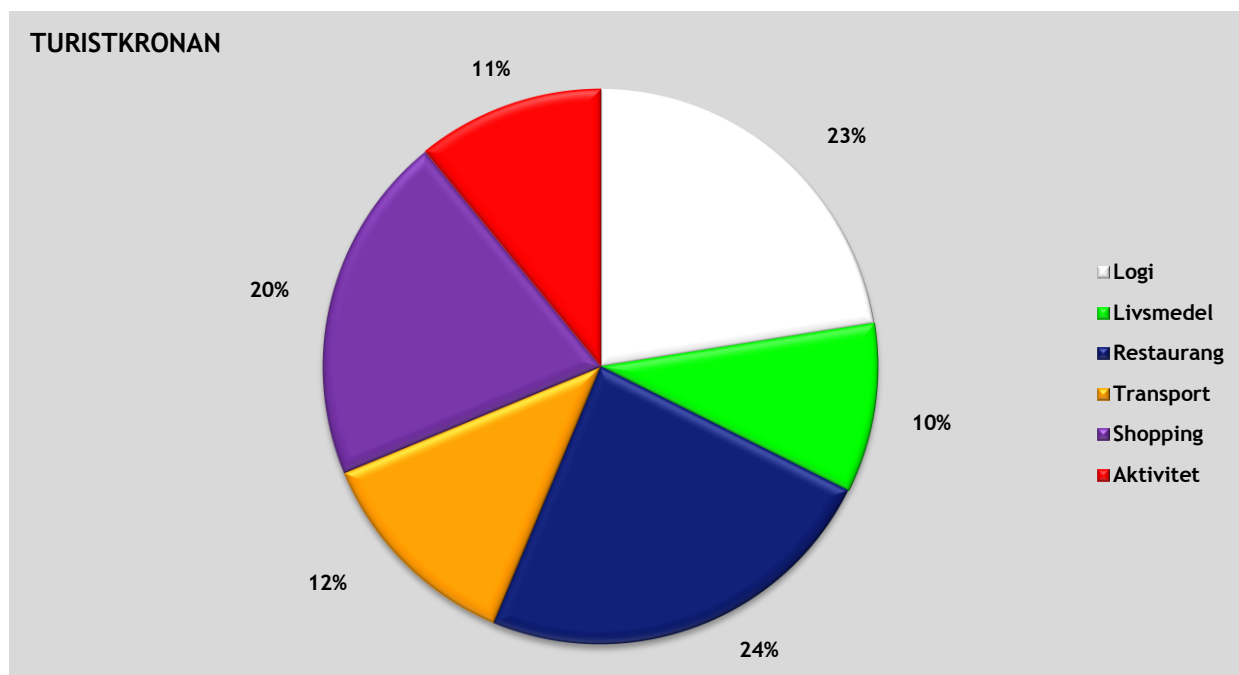
Med kommersiell avses de kategorier där besökarna betalar en logiavgift för sitt boende eller gör ett dagbesök. Dessa påverkas av traditionell marknadsföring att besöka kommunen. Med övriga eller icke kommersiella avses kategorierna fri camping, släkt/vänner, fritidshus och genomfartsresenärer.

OMSÄTTNING FÖRDELAD PÅ BRANSCHER

(tKr)	2010	2011	2012	2013	2014
Logi	121 347	144 743	136 747	126 586	128 387
Livsmedel	37 119	34 493	47 441	46 050	56 388
Restaurang	121 829	121 898	109 009	132 167	136 493
Transport	77 186	68 032	61 505	64 463	70 946
Shopping	86 039	103 487	91 121	103 309	116 348
Aktivitet	48 836	54 695	74 022	58 285	62 093

Här visas fördelningen av "Turistkronan" för de branscher som påverkas. Denna fördelning varierar normalt inte mycket i Sverige. Restaurang och logi brukar ligga högst omsättningsmässigt, men den senaste 10-årsperioden finns generellt en del stora förändringar, oftast för restaurang och shopping. För Borås ligger även shopping relativt högt vilket främst beror på ett stort antal dagbesök och övernattningar hos släkt/vänner.

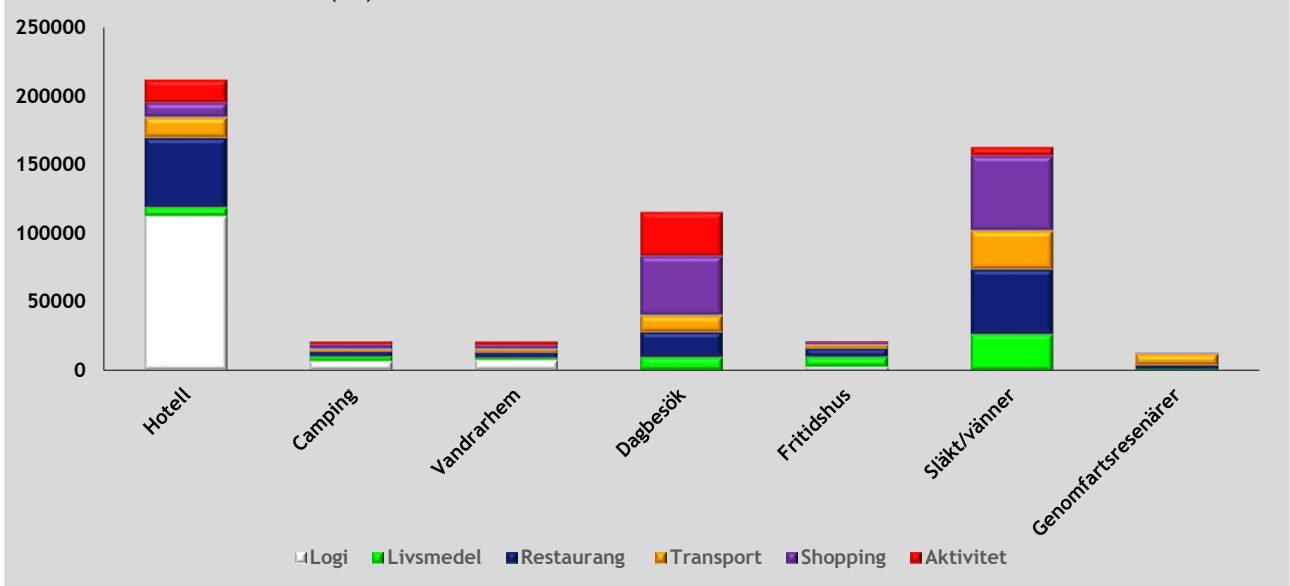

Restaurang är den omsättningsmässigt största branschen i Borås med 136,5 miljoner kronor. Hotellövernattningarna genererar nästan 51 miljoner kronor på restaurang.

OMSÄTTNING PER KATEGORI OCH BRANSCH

Kategori (tKr)	Logi	Livsmedel	Restaurang	Transport	Shopping	Aktivitet
Hotell	111 907	6 334	50 675	14 780	10 557	16 892
Camping	6 629	3 401	3 930	1 910	3 094	2 344
Vandrarhem	7 479	1 709	4 060	2 564	2 564	2 991
Dagbesök	0	9 633	18 390	12 260	42 909	32 116
Fri camping	0	553	632	501	422	527
Fritidshus	2 371	7 546	6 252	2 587	2 156	647
Släkt/vänner	0	26 307	47 326	27 951	54 258	6 577
Genomfartsresenärer	0	904	3 228	8 393	387	0

BRANSCHVIS OMSÄTTNING (tKr) I VALDA KATEGORIER

Hotellövernattningarna är omsättningsmässigt mest betydande. De genererar mest i branscherna logi och restaurang. Dagbesöken har den största omsättningsandelen på aktivitet. Släkt/vänner omsätter mest i branscherna shopping, livsmedel och transport.

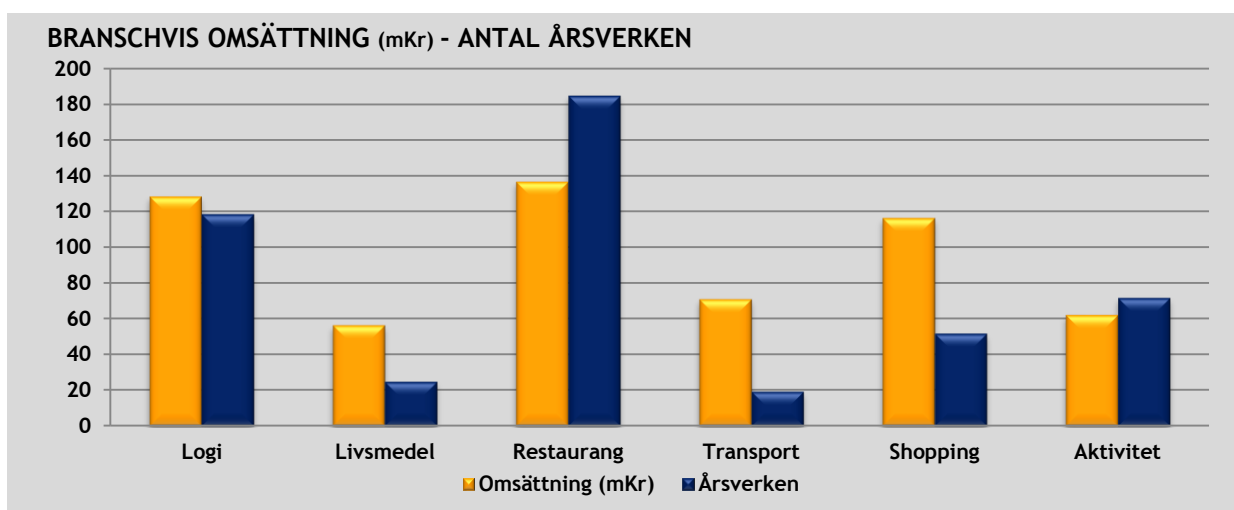
SYSSELSÄTTNING

RESURS har, i samarbete med SCB, utvecklat en metod där vi kan redovisa sysselsättningen i form av antal anställda. Detta innebär också att vi kan redovisa sysselsättning med bättre metod för varje bransch och med regionalt och ibland lokalt anpassade tal.

SYSSELSÄTTNING

	2010	2011	2012	2013	2014
Livsmedel	16,9	15,4	20,7	18,8	24,8
Restaurang	149,9	153,7	134,6	162,6	184,7
Transport	23,3	20,2	17,8	18,2	19,3
Shopping	41,2	48,8	41,8	46,5	51,8
Aktivitet	62,4	68,9	90,7	69,7	71,7
Logi	113,7	132,9	123,8	105,4	118,4
Administration	14,0	14,0	14,0	14,0	15,0
ÅRSSYSSELSÄTTA	421	454	443	435	486

Observera att ovanstående sysselsättningstal inte behöver vara ett korrekt resultat utan visar hur stor sysselsättning som omsättningen bör ge upphov till. Det kan också vara så att de företag som påverkas väljer att ta ut större eller mindre vinster istället för att nyanställa eller varsla personal. Resultatet från 2010 är, i några fall, inte direkt jämförbart med tidigare år. Företag i de branscher som påverkas av turismen kan ha sorterats in i nya SNI-koder enligt SNI 2007. Detta är tillämpat i resultatet från 2010. När SCB utförde denna nya indelning har en del företag flyttats till angränsande eller ny kod och detta kan påverka resultatet något.

Restaurang- och logibranscherna är generellt sysselsättningsintensiva. I Borås svarar de två branscherna tillsammans för 46 % av den totala turismomsättningen och 62 % av det totala antalet årsverken inom turismen.

SKATTEINTÄKTER

Skatteintäkterna delas in i två delar:

DIREKTA avser de skatteintäkter som kommer från sysselsättningen i de företag som direkt påverkas av besökarens utlägg.

TOTALA avser alla företag som påverkas, t ex tvätteriet som tvättar hotellets linne. Detta är också att se som den totala effekten, d v s om all turism försvinner påverkas också många andra företag som levererar varor och tjänster.

SKATTEINTÄKTER

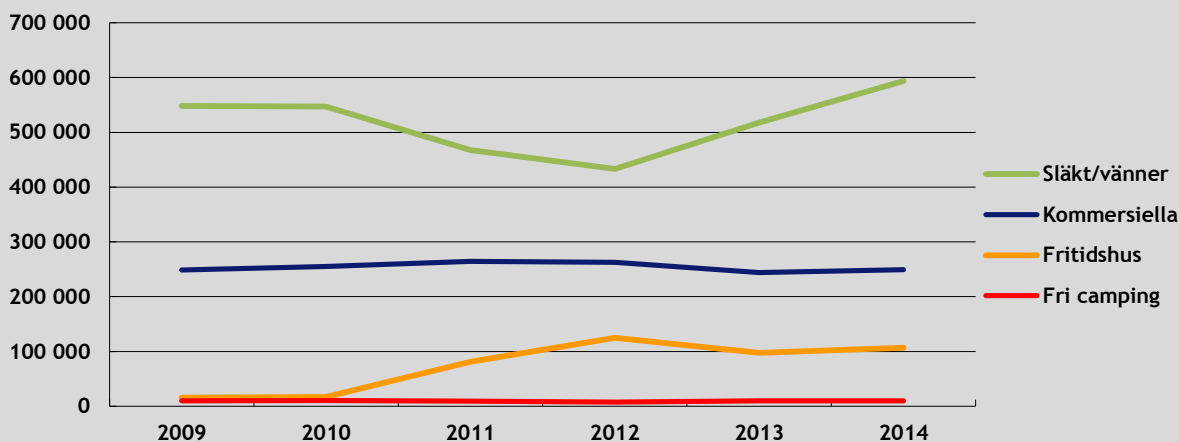
(tKr)	2010	2011	2012	2013	2014
DIREKTA					
Kommun	17 307	18 849	18 617	18 744	21 443
Landsting	8 416	9 166	9 618	9 906	11 332
TOTALA					
Kommun	34 411	38 690	37 019	35 906	41 185
Landsting	16 733	18 814	19 125	18 976	21 766

Fr.o.m. 2010 har Resurs infört en mer tillförlitlig metod att beräkna skatteintäkterna med SNI-indelningen, SNI 2007 från SCB. Detta innebar också att Resurs fick tillgång till säkrare data för att beräkna såväl omsättning, som sysselsättning och skatteeffekter. Historiskt följer skatteintäkterna nästan proportionerligt med utvecklingen av sysselsättningen. Den totala skatteintäkten tar nu enbart med summan av de direkta och indirekta effekterna enligt ovan nämnda text efter ”TOTALA”.

ÖVERNATTNINGAR/BESÖK

Övernattningar	2010	2011	2012	2013	2014
Hotellrumsnätter	113 631	117 817	117 817	116 524	115 322
Hotellgästnätter	158 430	163 220	170 170	168 183	166 519
affär	85 565	90 425	84 121	81 683	82 513
fritid	72 865	72 795	86 049	86 500	84 006
Stuga/rum	3 666	2 268	0	0	0
Camping, tält/husvagn	41 618	45 781	35 889	30 170	30 172
Campingstugor	34 066	35 854	32 028	26 560	31 127
Vandrarhem	17 547	17 576	24 575	19 436	21 671
Kommersiella	255 327	264 699	262 662	244 349	249 489
Fri camping	10 265	9 445	7 840	10 035	10 135
Fritidshus	16 992	81 184	125 132	97 521	106 727
Släkt/vänner	547 126	467 922	433 081	518 043	593 572
Övriga	574 383	558 551	566 053	625 599	710 434
TOTALT	829 710	823 250	828 715	869 948	959 923
Genomfartsresenärer	56 140	56 980	57 150	57 265	58 695
Dagbesök	266 128	278 800	290 948	262 881	279 777

ANTAL ÖVERNATTNINGAR

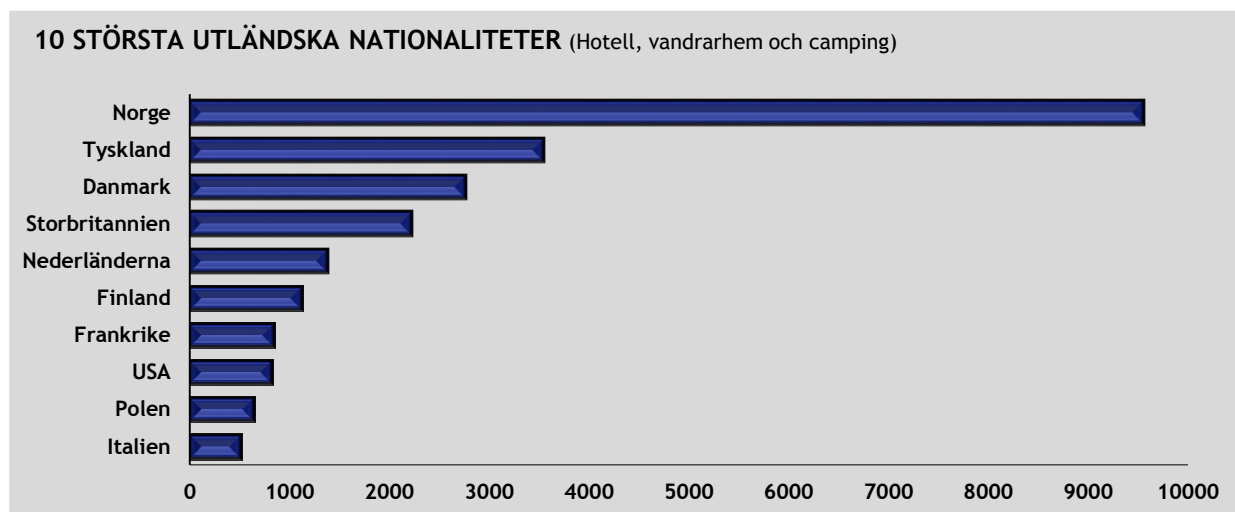
Fr.o.m. 2011 ingår alla fritidshus i beräkningarna och fr.o.m. år 2012 ingår övernattningar i utlandsägda fritidshus vilket inneburit ökning. I Borås finns 1 842 fritidshus enligt SCB 2012 varav 105 utlandsägda. Fr.o.m. år 2012 ingår också en mer omfattande beräkning av utländska gästnätter hos släkt/vänner (se mer info på sidan 13).

NATIONALITETSFÖRDELNING

HOTELL, VANDRARHEM OCH CAMPING (SCB/Tillväxtverket)
Urval svenskar och de 10 största nationaliteterna

	2014	Förändring från 2013
Sverige	212 354	+ 4,2 %
Norge	9 551	- 27,8 %
Tyskland	3 542	+ 26,0 %
Danmark	2 762	- 18,9 %
Storbritannien	2 216	- 16,0 %
Nederländerna	1 377	+ 20,2 %
Finland	1 113	- 4,1 %
Frankrike	838	- 5,1 %
USA	822	+ 0,7 %
Polen	630	+ 103,9 %
Italien	509	- 13,9 %
TOTALT UTLANDET	32 738	- 10,5 %
TOTALT	245 092	+ 2,0 %

Svenska gästnätter svarar för 86,6 % av samtliga gästnätter i 6 hotell, 4 vandrarhem och 2 campingplatser.

Källa: SCB/Tillväxtverket

TOTALT ANTAL UTLÄNDSKA GÄSTNÄTTER (SCB/Tillväxtverket och TDB)

	2014
Hotell, vandrarhem och camping (SCB)	32 738
Släkt/vänner (TDB)	254 388
Fritidshus (TDB)	13 451
TOTALT	300 577

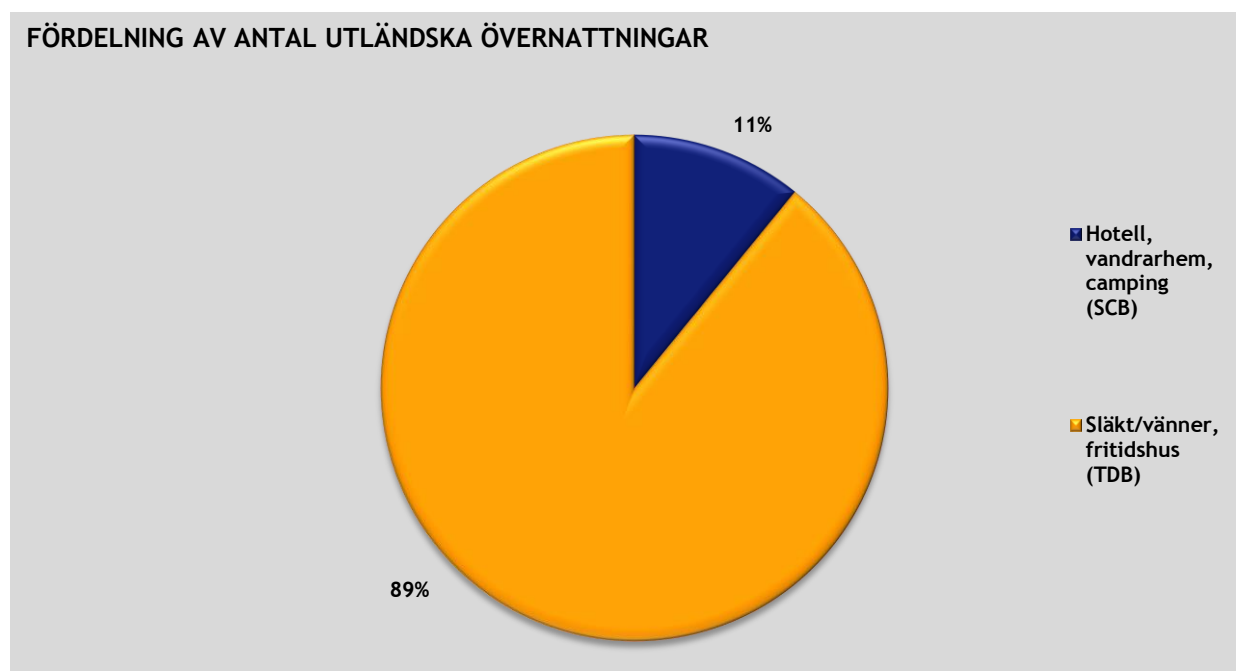
Utländska övernattningar hos släkt/vänner och i utlandsägda fritidshus svarar för 89,1 % av samtliga utländska gästnätter.

Utländska övernattningar hos släkt och vänner tas fram med ny metod fr.o.m. 2012 och är därför inte helt jämförbar med tidigare års resultat. Från 2012 sker intervjuer löpande hela året mot att det tidigare år gjorts intervjuer i början av varje år om besök de senaste 12 månaderna (TDB).

Beräknad omsättning för nämnda utländska övernattningar i hotell, fyra vandrarhem och camping (SCB) samt i fritidshus och hos släkt/vänner (TDB) är cirka 106 miljoner kronor eller 24 % i motsvarande andel av turismomsättningen. Samma utlägg och utläggsfördelning som för svenska övernattningar i berörda kategorier har nyttjats i beräkningarna.

Det utländska resandet till Sverige har ökat mycket de senaste åren. För utländska övernattningar hos släkt/vänner i Sverige, enligt TDB, avser detta mest från de nordiska grannländerna samt Tyskland, USA, Polen och Storbritannien. Här märks också stora ökningar från länder där Sverige haft stor invandring, staterna på Balkan, Iran och Thailand, men också från Frankrike och Spanien.

FÖRDELNING AV ANTAL UTLÄNDSKA ÖVERNATTNINGAR

TOTALT ANTAL ÖVERNATTNINGAR

I hotell, vandrarhem och camping (SCB) samt fritidshus och släkt/vänner (TDB)

Svenska	644 815	68 %
Utländska	300 577	32 %
TOTALT	945 392	

I TDB finns data på varifrån i de svenska besökarna/övernattningarna kommer och detta kan anges dels för affärs- och dels fritidsgäst, samt uppdelat på övernattnings- respektive dagresa.

REGIONAL HANDELSSTATISTIK (SCB)

Statistiken bygger på företagens omsättningsredovisning till Skatteverket och är exklusive moms.

Omsättning över riksnittet är markerad i **fet text**.

Bransch	Inrikes oms exkl moms milj kr	Antal anställda	Antal enheter	Oms/ invånare	Riksnitt/ invånare	Oms +/- riksnitt milj kr
Butiker, varuhus, stormarkn med brett sort.	2 734,8	1004	71	25554	25032	55,9
Spec livsm butiker samt sprit o tobak	292,8	114	35	2736	4203	- 157,0
Bensin	514,4	79	15	4806	6530	- 184,5
Butiker övriga hushållsvaror	2 991,9	1429	344	27955	27449	54,2
Hotell	148,3	134	11	1386	3656	- 242,9
Vandrarhem, stugbyar, mm	10,1	18	4	95	238	- 15,2
Campingplatser m.m.			2		182	
Restauranger	753,7	896	182	7043	8424	- 147,8

Tyvärre förekommer olika former av registerförändringar, avgränsningar, sättet att redovisa moms etc. Uppgifterna bör därför användas försiktigt för att belysa förändringar mellan närliggande år. Det behövs tre enheter för att statistik skall erhållas.

”Butiker, varuhus och stormarknader med brett sortiment” innefattar oftast både livsmedel och andra varor vilket försvårar gränsdragningen mellan livsmedel och shopping.

Observera att i hotellens redovisade omsättning till SCB ingår ofta även omsättning för restaurangverksamhet, dans och andra säljintäkter (garage, garderob, hygienvaror, etc.).

PRESENTATION AV RESURS

RESURS för Resor och Turism i Norden AB är ett konsultföretag inom resor och turism, bildat 1987 som dotterbolag till dåvarande Sveriges Turistråd (ägt till vardera hälften av Staten och turistnäringen) och privatägt sedan 1992.

RESURS är helt oberoende i förhållande till det offentliga, branschorganisationer och kommersiella aktörer. RESURS verkar uteslutande inom sektorn resor och turism.

RESURS' affärsområden är:

- △ Turistekonomiska effektberäkningar och statistik, bl.a. för Tillväxtverket och huvuddelen av Sveriges kommuner.
- △ Marknadsundersökningar för konferensmarknaden, affärsresor, varumärken och evenemang.
- △ Strategisk planering, destinationsutveckling, marknads- och produktkunskap, affärsanalyser (t.ex. bedömningar av hotelletablering eller utbyggnad, skapande av attraktioner, nöjesparker, museer) och produktutveckling.
- △ RESURS äger **TuristEkonomiska Modellen (TEM®)**, en modell för beräkning av ekonomiska, sysselsättnings- och skattemässiga effekter av resor och turism, evenemang och investeringar. RESURS har utfört effektberäkningar av turismens betydelse för samhällsekonomin totalt och fördelat på branscher, sysselsättning och skatteeffekter för mer än 230 av Sveriges 290 kommuner.
- △ RESURS äger och driver **Rese- och TuristDataBasen (TDB®)**. Vi intervjuar varje år 24 000 svenskar om deras affärs- och fritidsresor i Sverige och till utlandet. TDB har arbetat sedan 1989 och c:a 100 svenskar intervjuas dagligen, året runt, om sina resor. I TDB ställs frågor om antal resor, övernattningar, boendeform, färdstätt, syfte, bokningssätt, spenderade pengar och mycket annat. Totalt finns data om mer än 500 000 resor i TDB.